

Kuntien ja kuntayhtymien, konsernien vuoden 2018 tilinpäätöstiedot

Lähde: Tilastokeskus 20.9.2019

Mikko Mehtonen

1.10.2019

Vuoden 2018 tilinpäätösennakkotietojen tulkinnassa huomioitavia seikkoja

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni **3,9 prosenttia**

Toimintakulut kasvoivat 3,3 %

- Valtiovarainministeriön mukaan kiky-sopimus supisti kuntasektorin toimintakuluja vuonna 2018 noin 240 milj. euroa.
  - Kulut laskivat vuosina 2017-2018 VM:n arvion mukaan yhteensä noin 900 milj. euroa.
  - Kuntaliiton säästökyselyn mukaan työajanpidennyksen säästöt eivät toteutuneet
- Palkkaratkaisun sopimuskorotukset yhteensä 1,35 %.
  - Toimintakuluja nosti myös erillinen kertaerä, jonka kustannusvaikutus 0,67 %.
- Toimintakuluja alensi kuntien omat henkilöstösäästöt, noin 210 milj. euroa
- Toimintakuluja kasvatti myös ikärakenteen tuomat paineet, päivähoidon kysynnän kasvu, korkealla tasolla pysynyt pitkäaikaistyöttömyys sekä maakuntauudistuksen valmistelu

Toimintatuotot kasvoivat 1,4 %

- Toimintatuottoja alensi varhaiskasvatusmaksujen alennus 91 milj. eurolla
- Toimintatuottoja lisäsi jäte- ja ympäristönsuojelulain muutos + 5 milj. €

Vuoden 2018 tilinpäätösennakkotietojen tulkinnassa huomioitavia seikkoja

Yhteenlasketut verotulot laskivat 0,5 % eli noin 118 miljoonaa

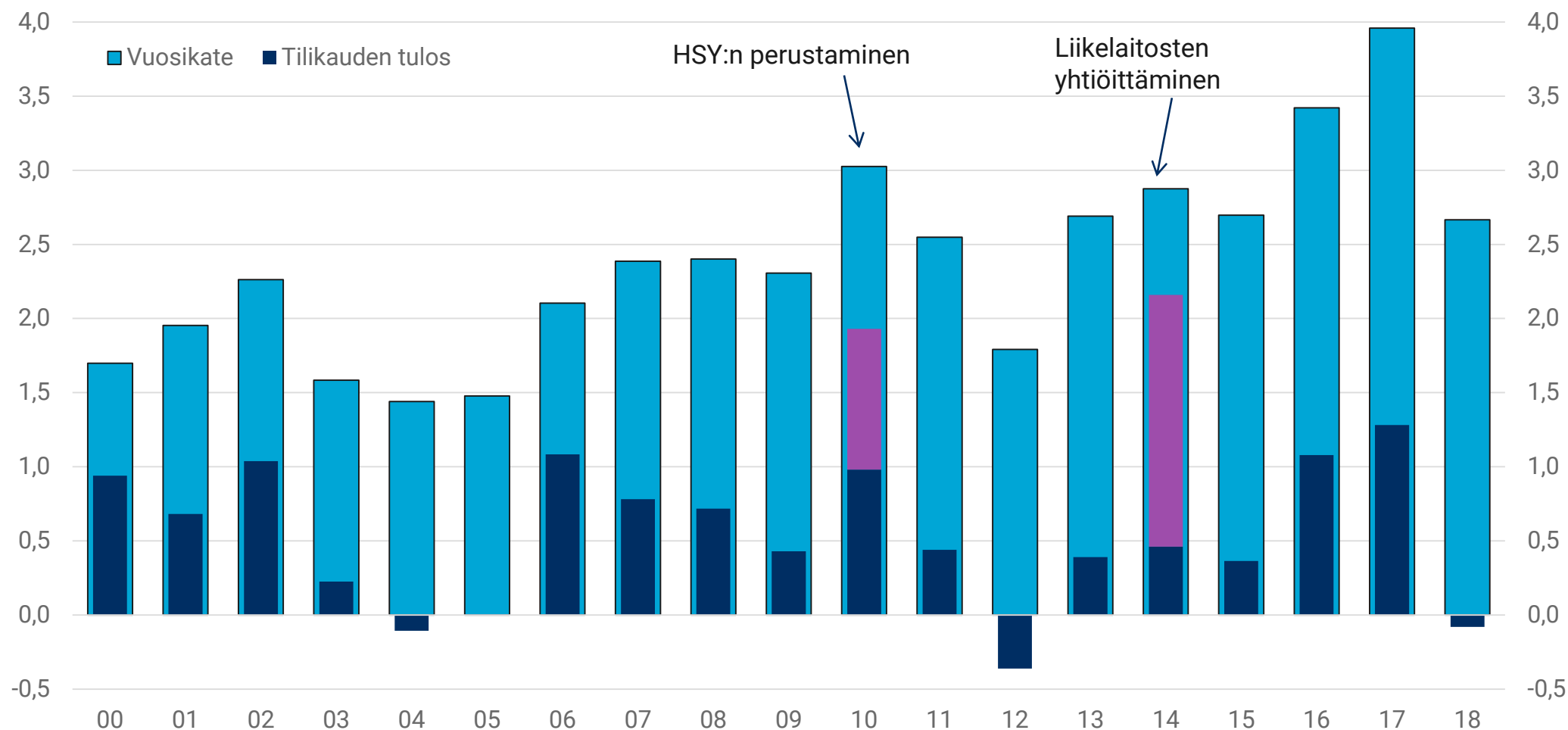
- Kunnallisverotulot laskivat 0,9 % (noin 170 milj. €)
  - Veroperustemuutokset laskivat kunnallisveroja noin 100 milj. euroa
  - Taustalla ennakonpalautukset, jotka kasvoivat 250 miljoonaa ennätystasolle
  - Pääomatulojen voimakas kasvu leikkasi kuntien jako-osuutta
  - Kilpailukyky sopimus laski kunnallisveron tuottoa 115 milj. euroa (yht. noin 550 milj. euroa v. 2017-2018)
  - Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2018 korotti 53 kuntaa ja laski 6 kuntaa
- Kuntien yhteisöverotulot laskivat 1,2 % (noin 23 milj. €)
  - Edellisvuoden yhteisöverot poikkeuksellisen korkeat (taustalla yksittäinen iso yrityskauppa)
  - Varhaiskasvatuksen asiakasmaksumenetyksiä kompensoitiin yhteisöveroilla (noin 60 milj. €)
- Kiinteistöverot kasvoivat 4,1 % (noin 70 milj. €)
  - Kiinteistöveroprosentteihin suunnitellut korotukset peruttiin viime metreillä

Vuoden 2018 tilinpäätösennakkotietojen tulkinnassa huomioitavia seikkoja

- Kikyyn liittyviä säästöjä leikattiin kuntien valtionosuuksista lisää 118 milj. euroa
- Muita valtionosuusleikkauksia tehtiin lisäksi 35 milj. euroa
- Kustannustenjaon tarkistus pienensi kuntien valtionosuuksia 68 milj. euroa
- Varhaiskasvatusmaksujen laskun kompensoimiseksi lisättiin kuntien valtionosuuksia 25 milj. eurolla
- Veroperustemuutosten vaikutus kompensoitiin lisäämällä valtionosuuksia noin 131 milj. €
- Valinnanvapauspilotit ja muut kärkihankkeet kasvattivat valtionosuuksia

Valtionosuudet
laskivat
0,5 % eli noin
50 milj. euroa

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000-2018, mrd. €

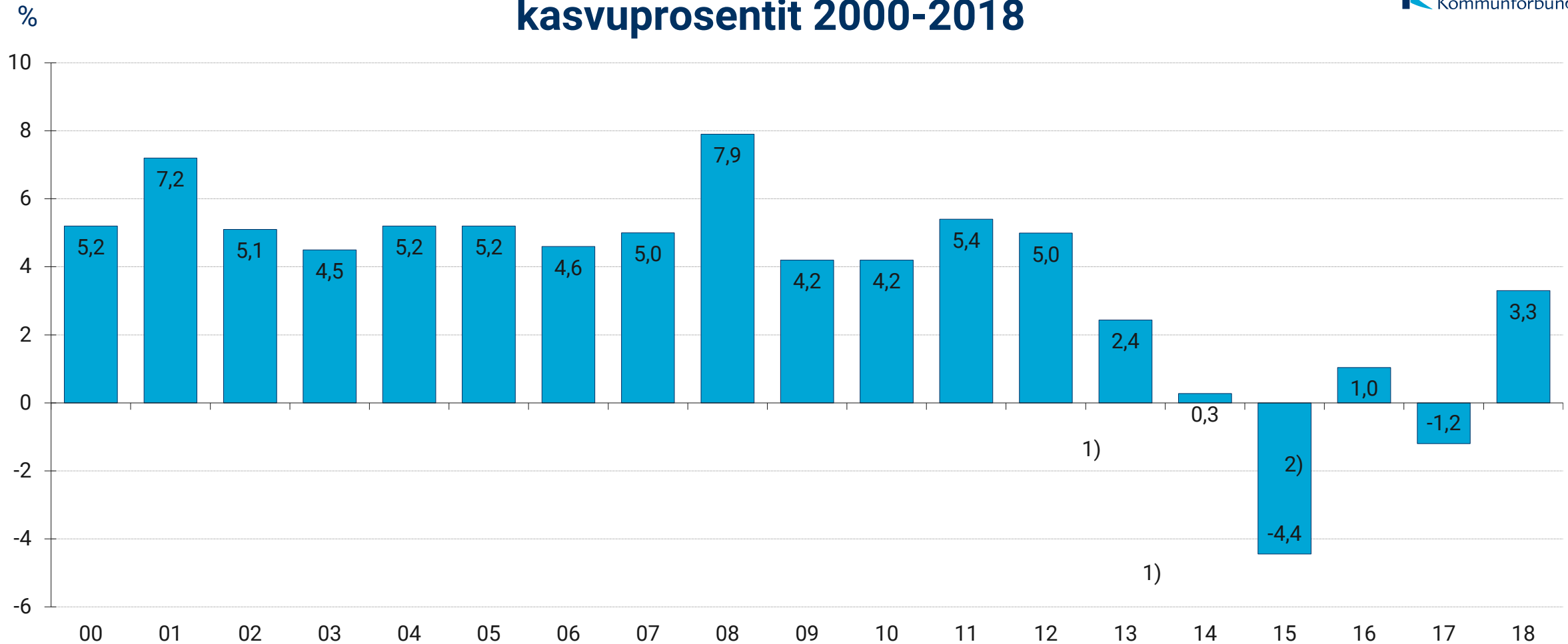
Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Suurimmat ja pienimmät tilikauden tulokset vuonna 2018 Manner-Suomen kunnissa, miljoonaa euroa

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Helsinki	387
Espoo	34
Viitasaari	11
Heinola	6
Naantali	4
Vantaa	4
Kauniainen	3
Porvoo	3
Kitee	3
Lieksa	3

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Tampere	-59
Turku	-50
Kouvola	-26
Oulu	-24
Rovaniemi	-22
Rauma	-16
Salo	-15
Mikkeli	-14
Pori	-14
Kajaani	-13

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvuprosentit 2000-2018

1) Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen.

Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi ollut vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

2) Vuonna 2017 toimintamenoissa näkyy perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto

Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin 1 %.

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösten keskeisiä eriä vuosilta 2017 ja 2018

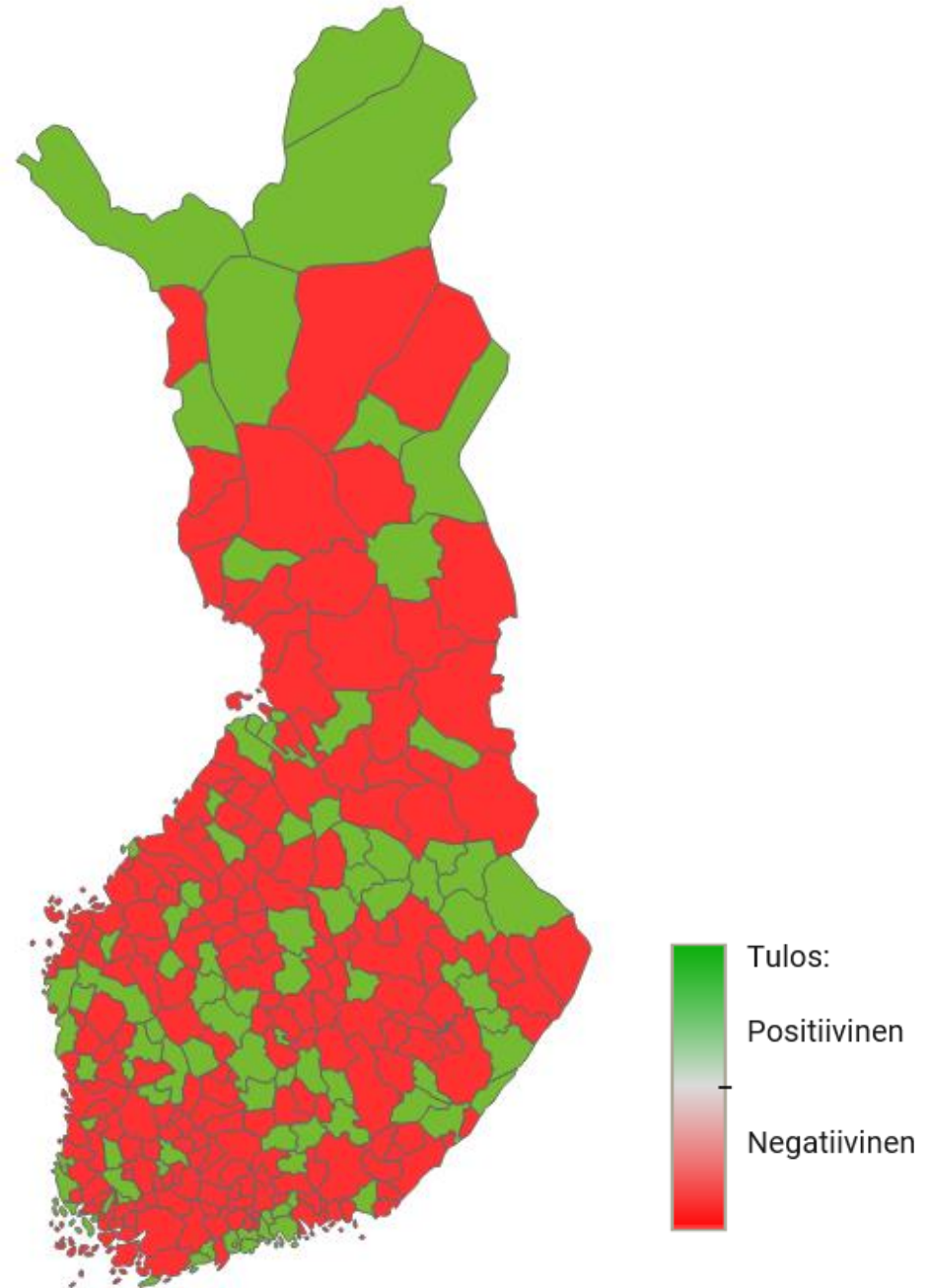
	Mrd. euroa		Vuosimuutos, %	
	2017	2018	2017	2018
Toimintatuotot	9,2	9,3	-3,0	1,4
Toimintakulut	-36,7	-37,9	-2,0	3,3
Toimintakate	-27,5	-28,6	-1,0	3,9
Verorahoitus yhteensä	31,1	30,9	0,5	-0,5
Verotulot	22,5	22,4	2,0	-0,5
Valtionosuudet	8,5	8,5	-3,3	-0,5
Vuosikate	4,0	2,7	15,7	-32,7
Poistot ja arvonalentumiset	-2,8	-2,8	3,5	0,1
Tilikauden tulos	1,3	-0,1		
Bruttoinvestoinnit	-4,6	-4,8	6,6	4,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,1	-1,7		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,3	2,8	-9,7	24,4
Lainakannan muutos	0,3	1,0		
Lainakanta 31.12.	18,4	19,4	1,8	5,6
Rahavarat 31.12.	6,4	6,0	12,7	-5,7

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Manner-Suomen kuntien tilinkauden tulos vuonna 2018

Yhteensä 209 kuntaa teki
negatiivisen tuloksen.

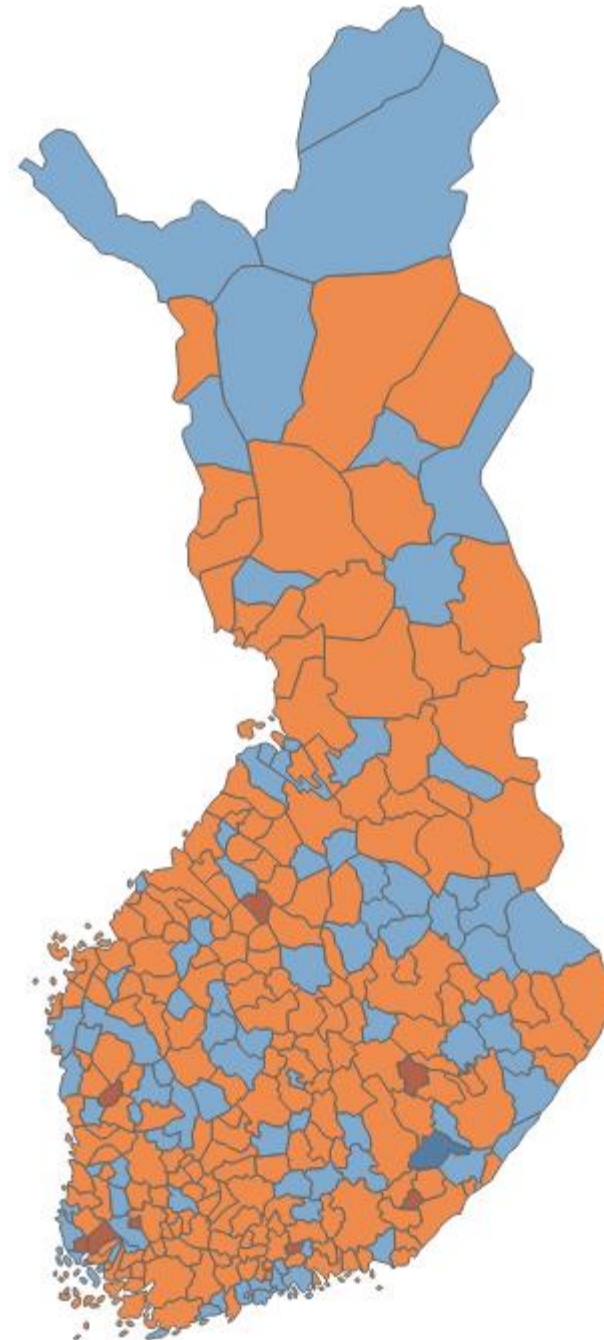
Lähde: Tilastokeskus,
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

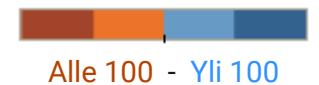
Kuntien vuosikate % poistoista vuonna 2018

Talouden tasapainotilassa vuosikate kattaa poistot eli tunnusluku on vähintään 100 %. Vuonna 2018 peräti 46:den kunnan vuosikate oli negatiivinen, jolloin verorahoitus ei riittänyt toimintakatteen kattamiseen.

Lähde: Tilastokeskus,
tilinpäätösennakkotiedot
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Vuosikate % poistoista:

Tietoja kuntien taloudesta vuosilta 2011-2018

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuosikate:								
Mrd. euroa	2,07	1,35	2,07	2,22	1,91	2,72	3,29	2,08
Asukasta kohti, €	384	249	380	406	348	494	596	376
Vuosikate %:a poistoista	118	71	100	107	91	128	149	94
Vuosikate %:a investoinneista ¹⁾	73	46	72	78	68	88	115	68
Tilikauden tulos, mrd. € ²⁾	0,43	-0,31	0,37	2,06	0,15	0,91	1,20	-0,11
Toim. ja invest. rahavirta, mrd. € ²⁾	-0,93	-1,69	-0,89	-0,06	-0,88	-0,05	0,48	-1,20
Lainakanta:								
Mrd. euroa	11,00	12,27	13,84	14,74	15,56	16,12	16,17	16,76
Vuosimuutos, %	4,6	11,5	12,9	6,4	5,6	3,6	0,3	3,6
Asukasta kohti, €	2 037	2 261	2 540	2 694	2 835	2 930	2 933	3 039
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):								
Kuntien lukumäärä yhteensä	336	336	320	320	317	313	311	311
Vuosikate negatiivinen	36	84	30	11	16	15	4	45
Tilikauden tulos negatiivinen	146	236	143	106	114	98	55	209
Toim. ja investointien rahavirta neg.	233	280	221	177	179	148	132	212
Kertynyttä alijäämää taseessa	73	91	78	62	48	37	33	24

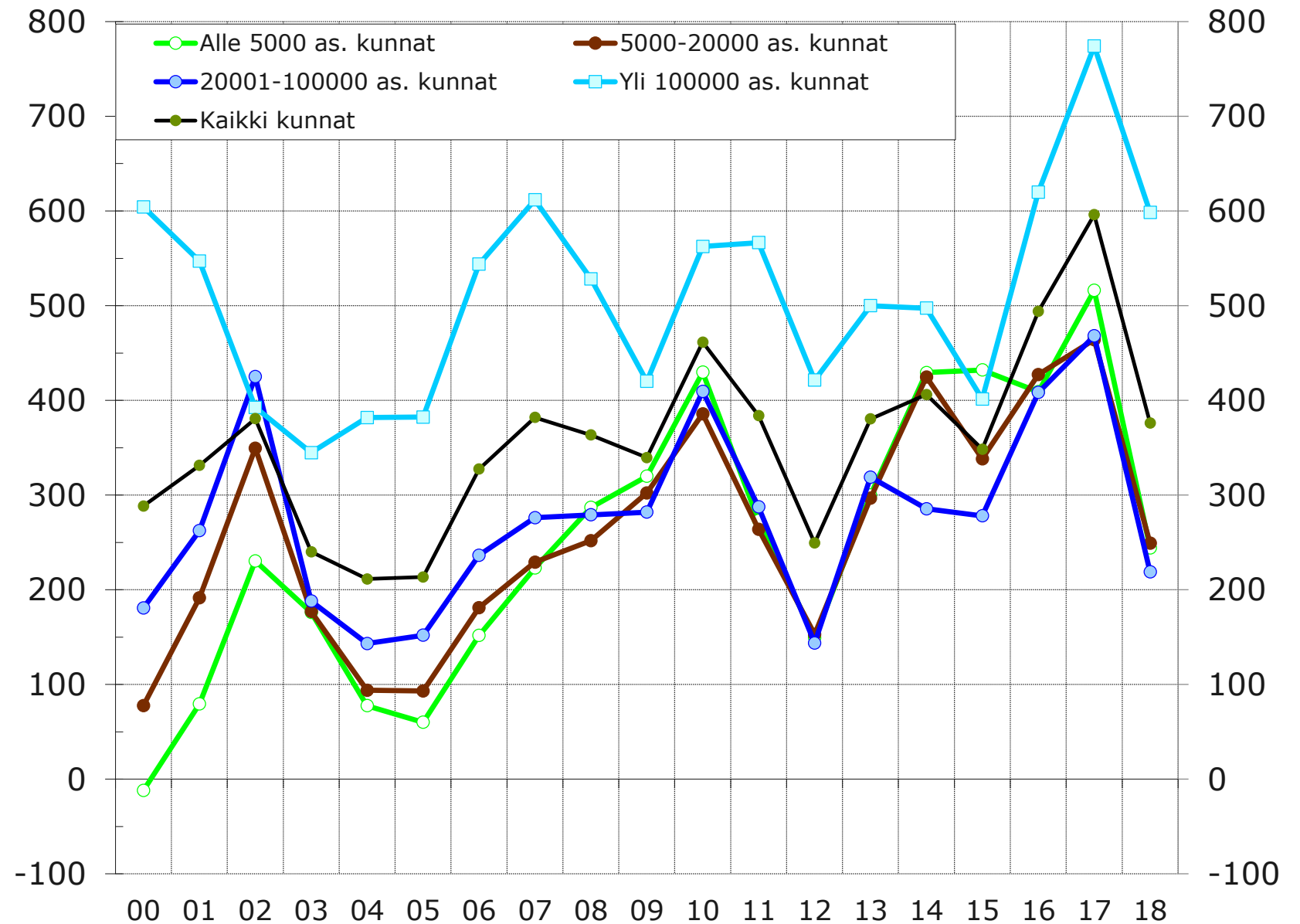
1) %:a **poistonalaisten investointien** omahankintamenoista = Investointimenot – Maa- ja vesialueet – Osakkeet ja osuudet - Rahoitusosuudet investointeihin.

2) Sisältää vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuottoja noin 1,7 mrd. €.

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2018 tilinpäätösennakkotietojen mukaan

Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntien vuosikatteet 2000-2018, €/as. Kuntakoon mukaan

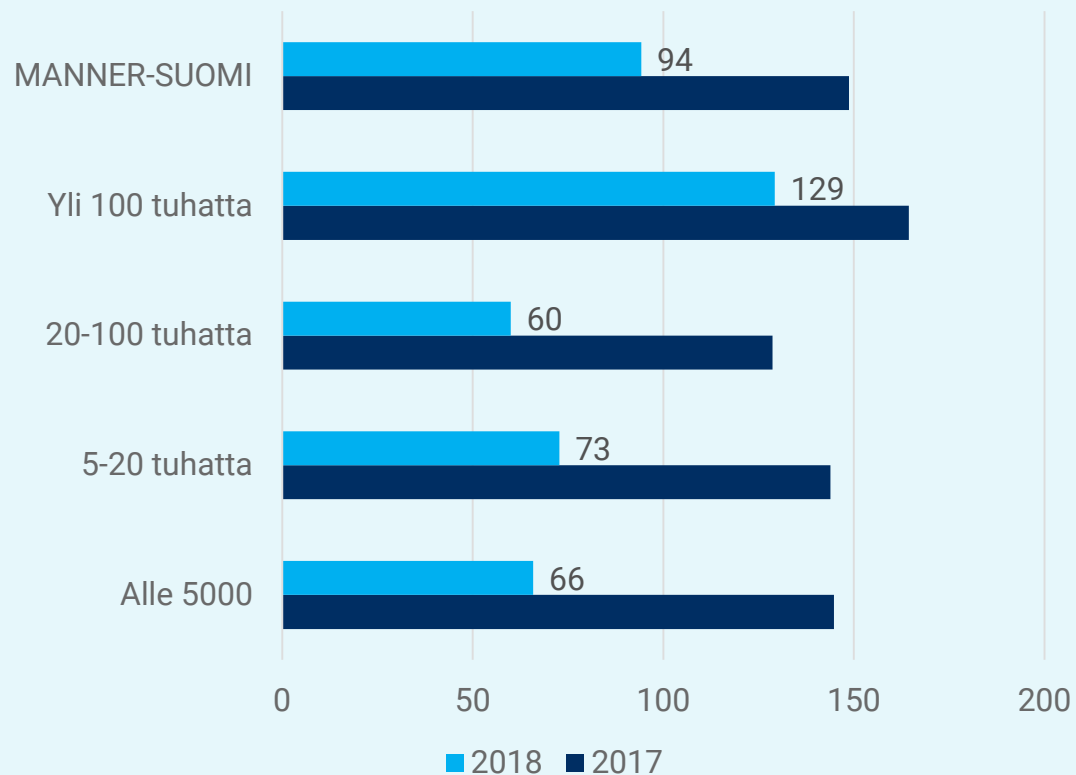
Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Tietoja kuntien ja kuntayhtymien taloudesta 2018-2020

	2017 TP	2018 TP	2019 TA	2020 TS	2018	2019	2020
Toimintatuotot	9,18	9,31	9,54	9,69	1,4	2,4	1,6
Toimintakulut	-36,68	-37,87	-39,21	-39,56	3,2	3,5	0,9
Toimintakate	-27,50	-28,56	-29,40	-29,59	3,9	2,9	0,7
Verorahoitus yhteensä	31,09	30,92	31,92	32,64	-0,5	3,2	2,3
-Verotulot	22,55	22,43	23,57	24,26	-0,5	5,1	2,9
- Valtionosuudet	8,54	8,50	8,34	8,38	-0,5	-1,8	0,4
Vuosikate	3,96	2,67	2,76	3,12	-32,7	3,7	12,8
Poistot ja arvonalentumiset	-2,82	-2,82	-2,86	-2,96	0,2	1,6	3,4
<i>Vuosikate % poistoista</i>	141	95	96	105			
<i>Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)</i>	4	46	16	14			
Tilikauden tulos	1,28	-0,10	-0,03	0,20	<i>Muutos %</i>		
<i>Neg. tuloksen kuntia (kpl)</i>	55	209	185	142	2018	2019	2020
Investointimenot, brutto	-4,63	-4,85			4,8		
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,13	-1,67					
Lainakanta 31.12.	18,42	19,44			5,6		

Manner-Suomen kuntien talous kuntakoon mukaan 2017-2018

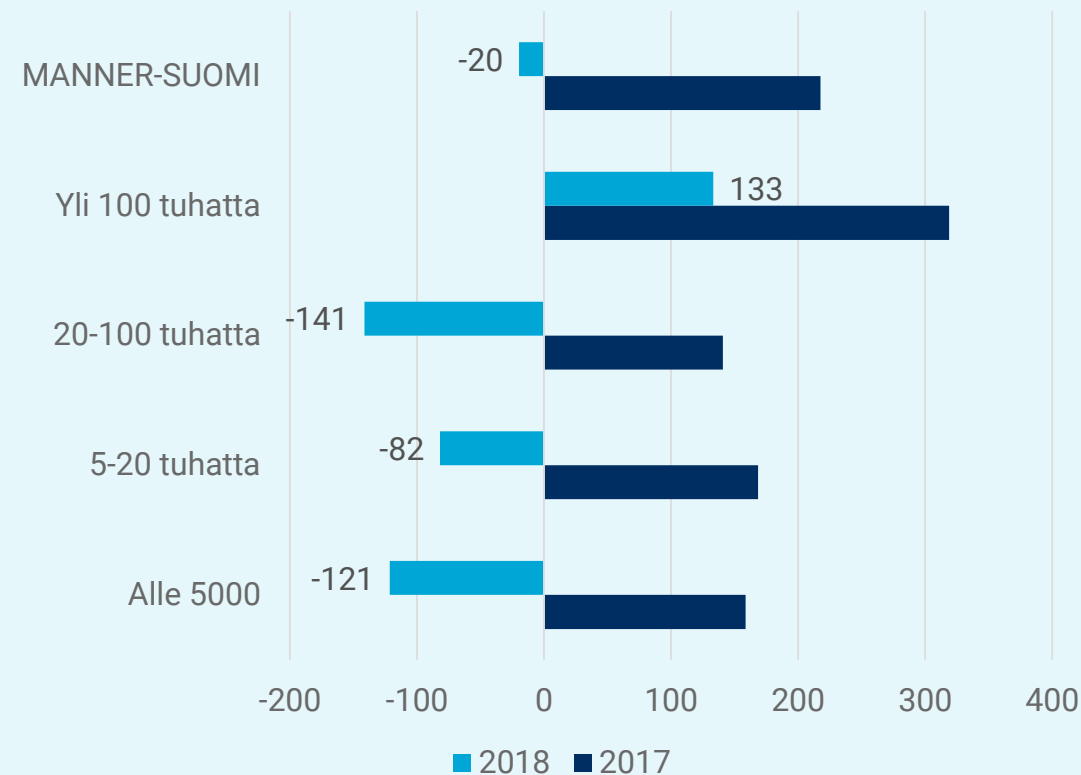
Vuosikate % poistoista

Lähde: Tilastokeskus

Päivitetty: 1.10.2019 / mm

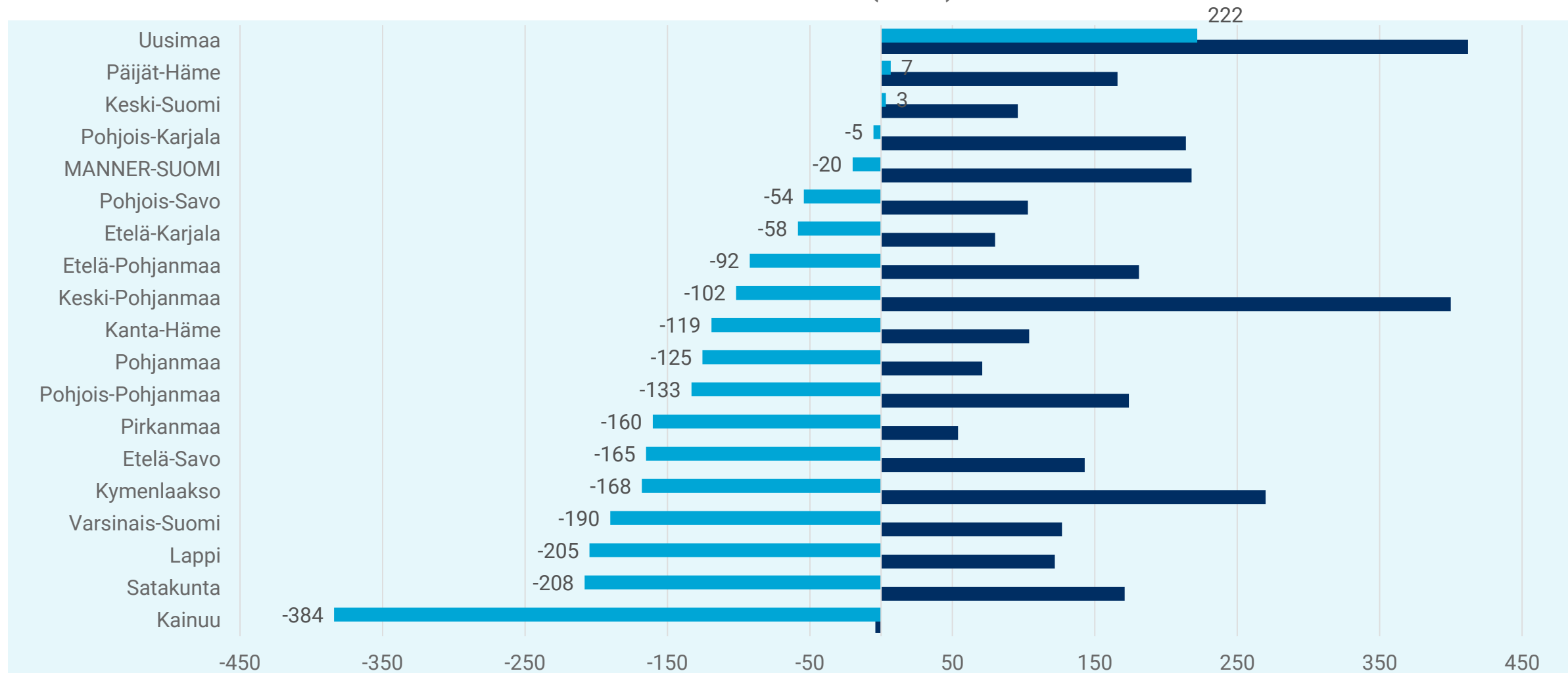
Tilikauden tulos (€/as)

Lähde: Tilastokeskus

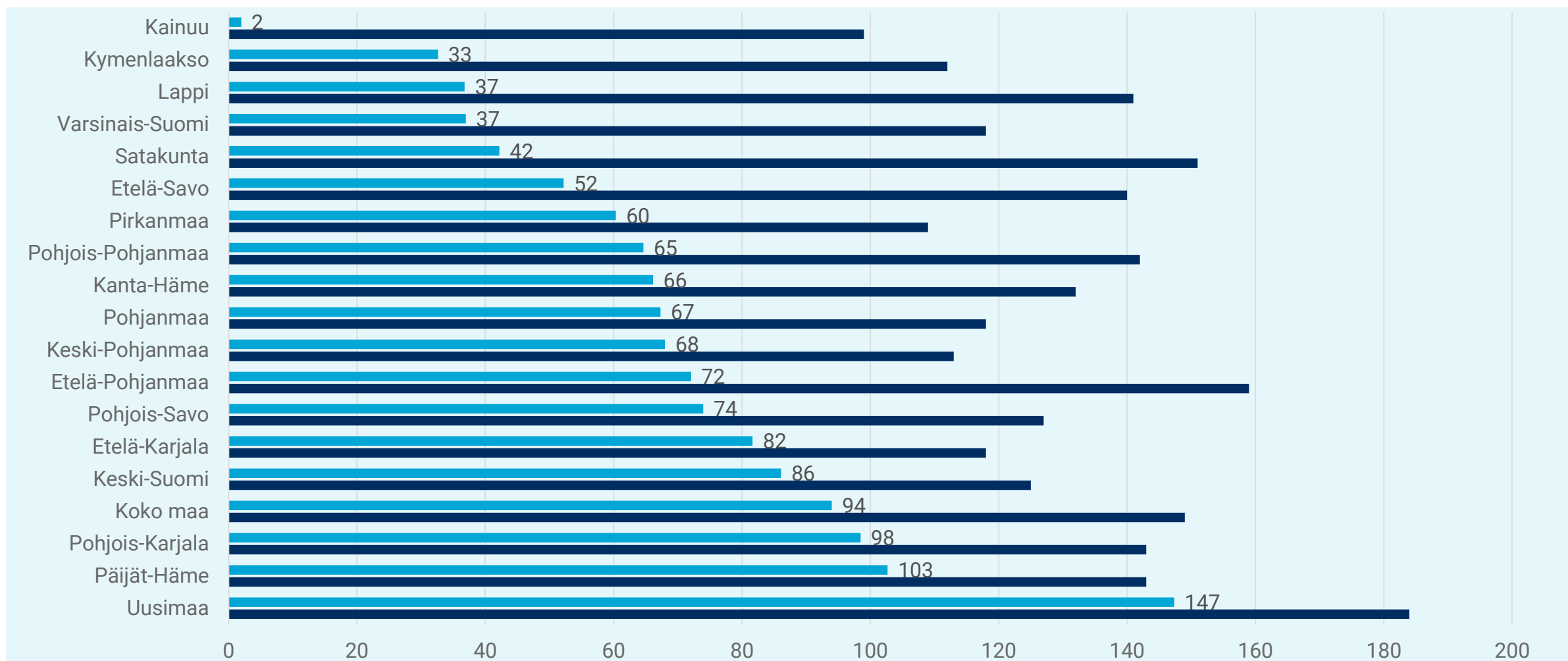
Manner-Suomen kuntien talous maakunnittain 2017-2018

Tilikauden tulos (€/as)

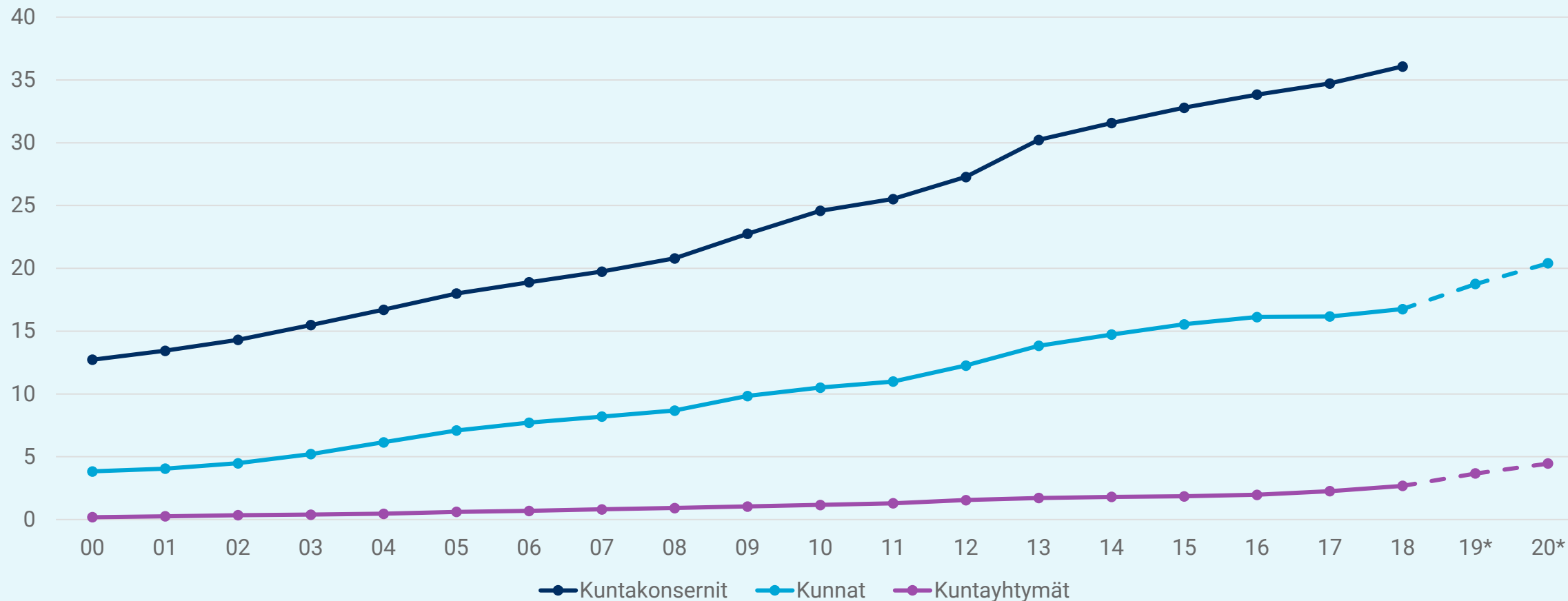

Manner-Suomen kuntien talous maakunnittain 2017-2018

Vuosikate % poistoista

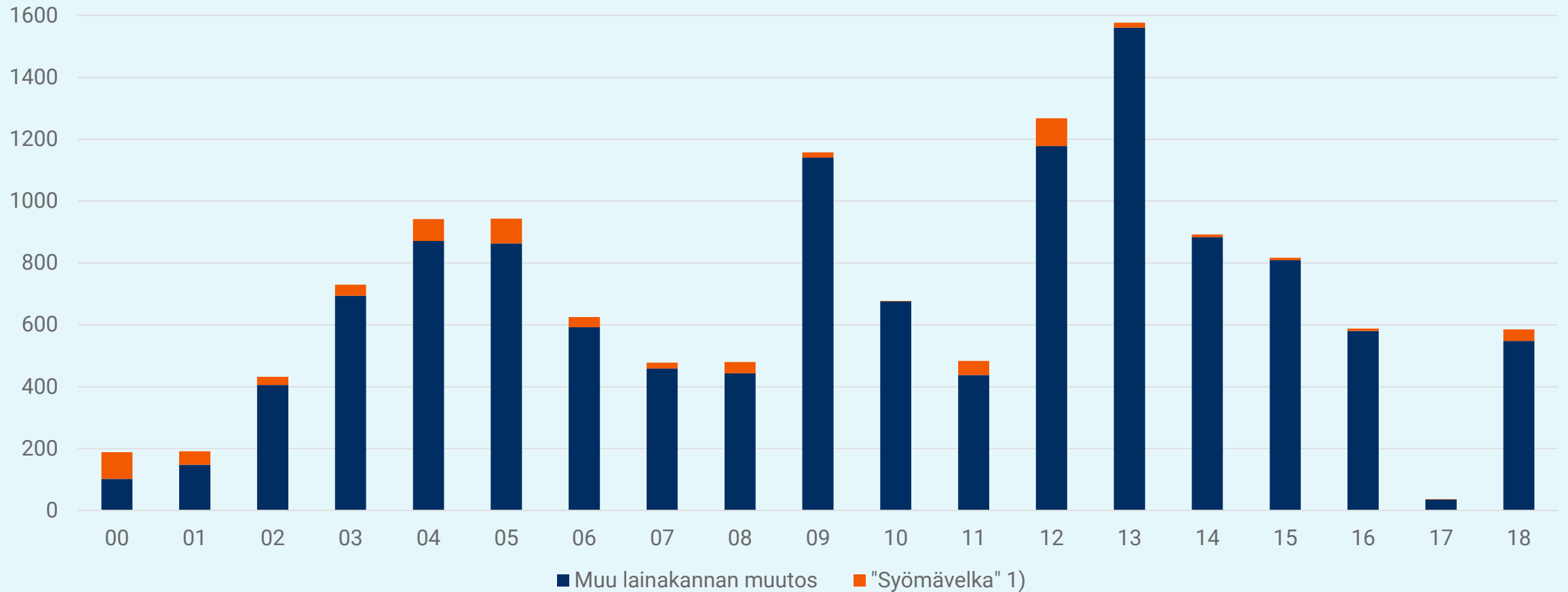
Kuntien, kuntayhtymien sekä kuntakonsernien lainakanta¹⁾ vuosina 2000-2020, mrd. euroa

1) Ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien keskinäisiä lainoja

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2018 tilinpäätösennakkotietojen mukaan, vuodet 2019 ja 2020 talousarvioiden ja -suunnitelmien mukaan.

Manner-Suomen kuntien lainakannan muutos 2000-2018, milj. €

1) Syömävelka on kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa. Vuosina 2000-2018 syömävelkaa on otettu noin 650 miljoonaa euroa, mikä on 5 % vuosien 2000-2018 lainakannan muutoksesta.

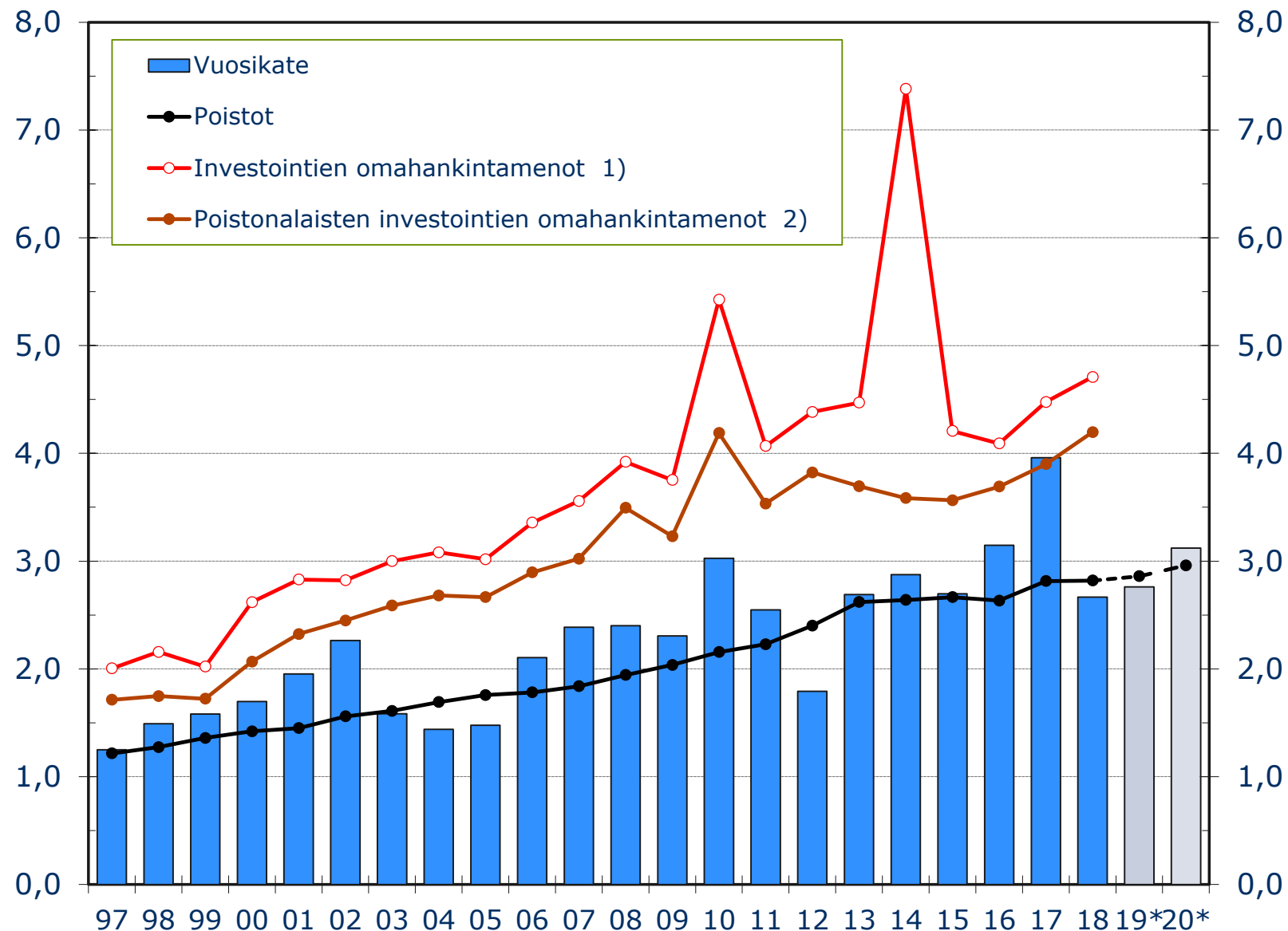
Kuntien ja kuntayhtymien vuosikatteen riittävyys poistoihin sekä investointeihin 1997-2020, mrd. €

1) Investointimenot – Rahoitusosuudet investointeihin. Vuoden 2010 luvuissa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä. Vuoden 2014 luvussa on mukana arviolta 3,1 mrd. euroa liikelaitosten yhtiöittäisiin liittyviä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.

2) Investointimenot ilman maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.

Vuodet 1997-2018: tilinpäätöstiedot
Vuosi 2019 ja 2020: talousarviot- ja suunnitelmat

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

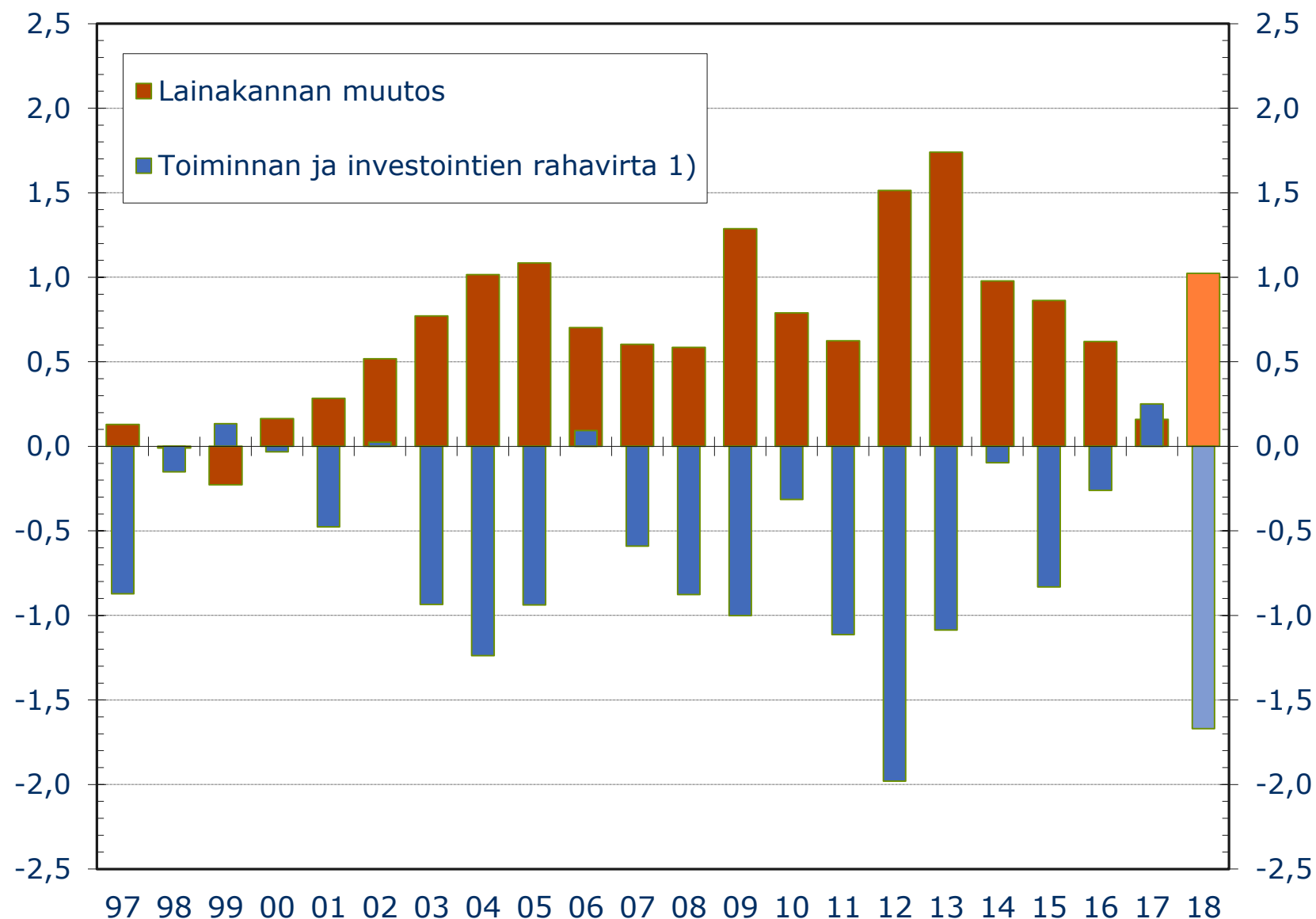
Kuntien ja kuntayhtymien toiminnan ja investointien rahavirta sekä lainakannan muutos 97-18, mrd. €

1) Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus, netto + Investoinnit, netto

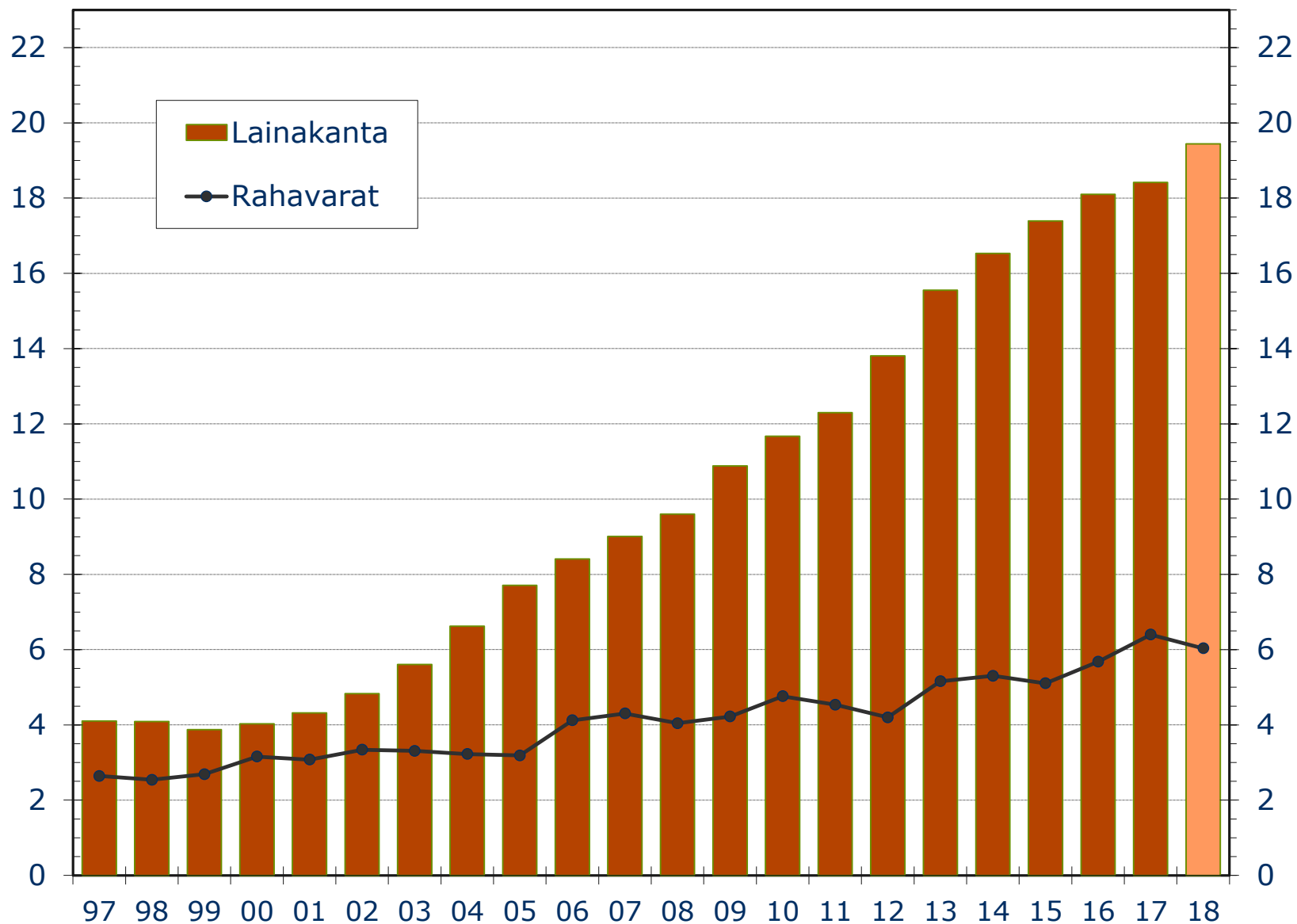
Tulorahoitus, netto = Vuosikate + Satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

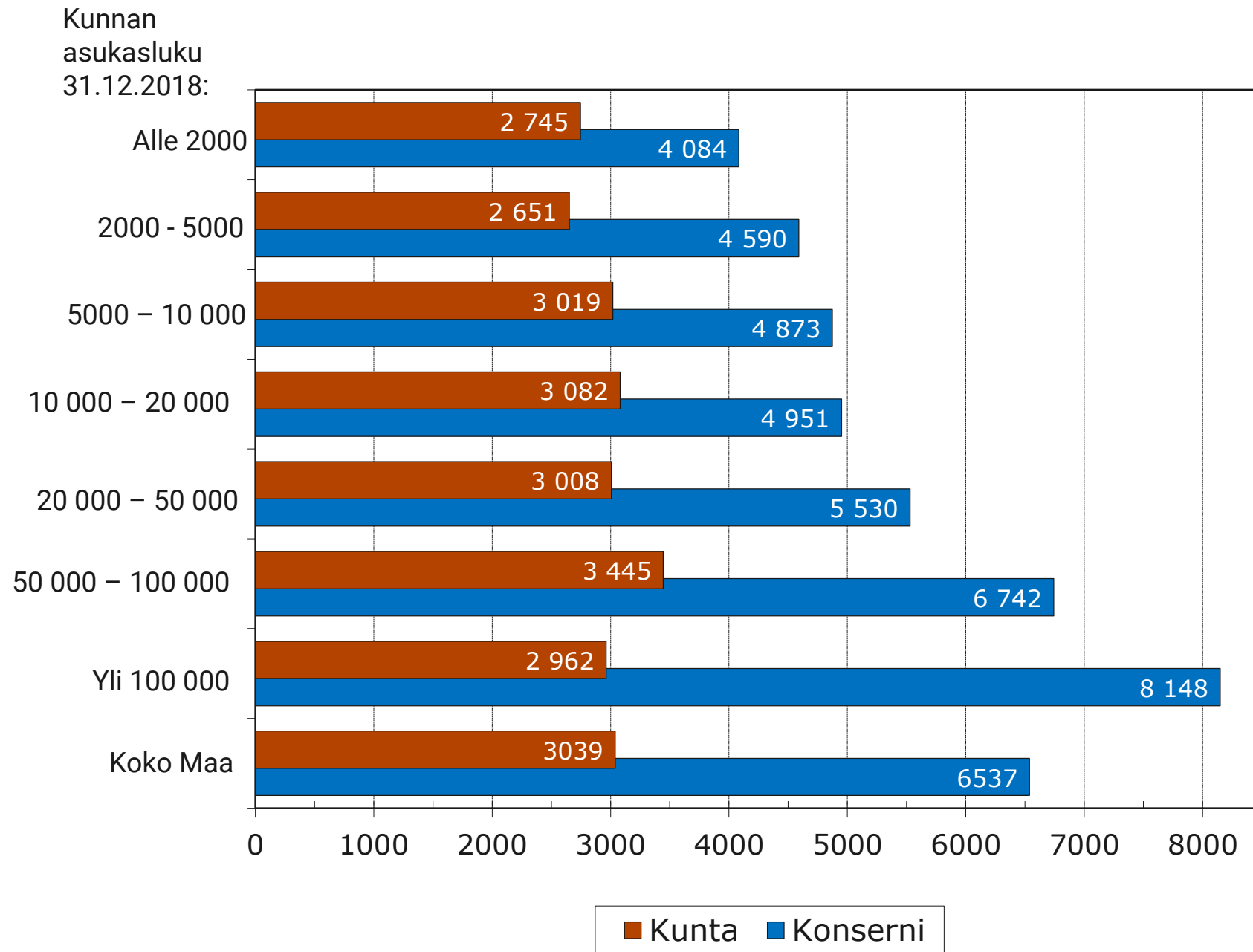

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997-2018, mrd. €

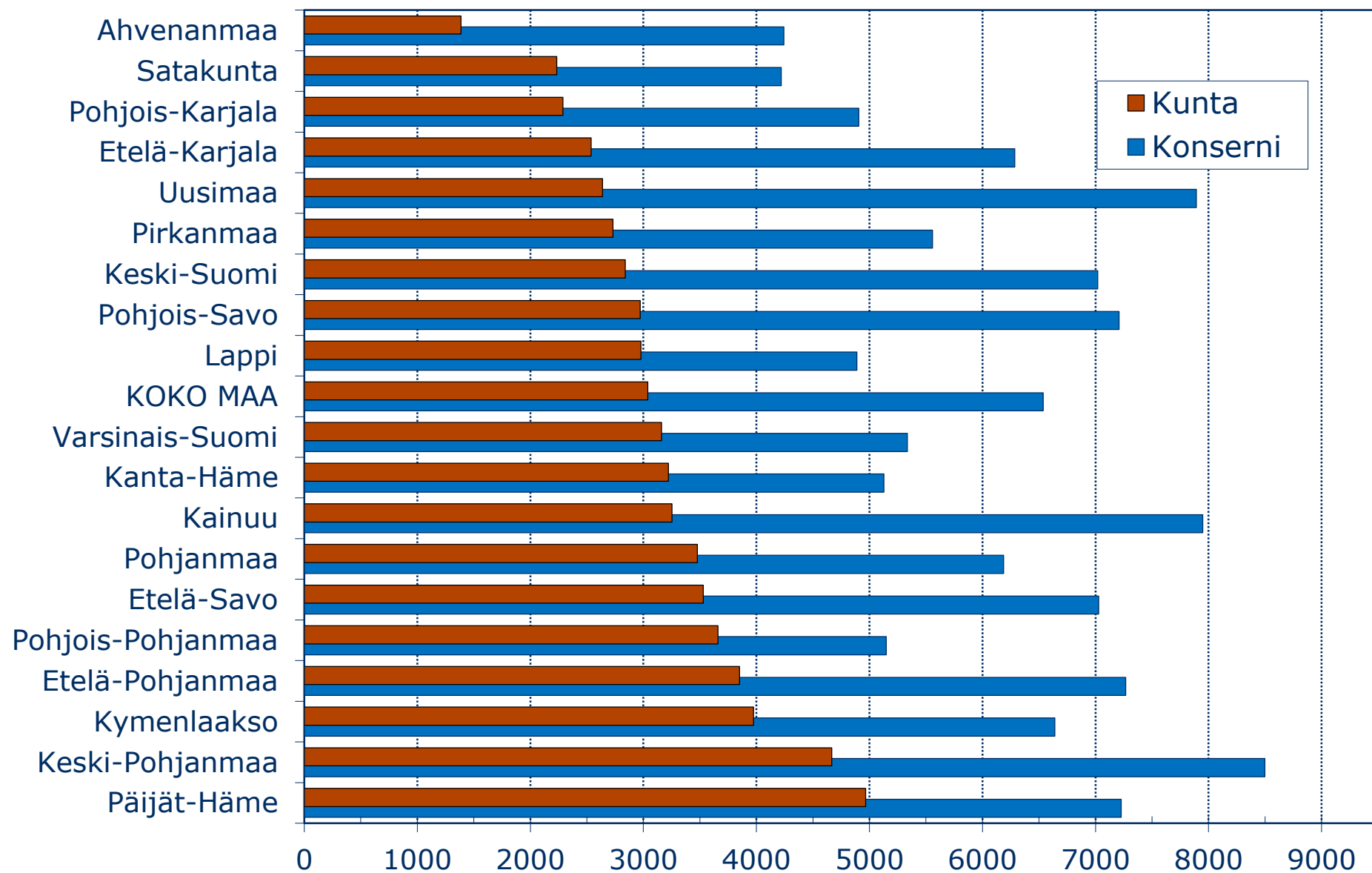
Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta kuntakoon mukaan 31.12.2018, €/as.

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta maakunnittain 31.12.2018, €/as.

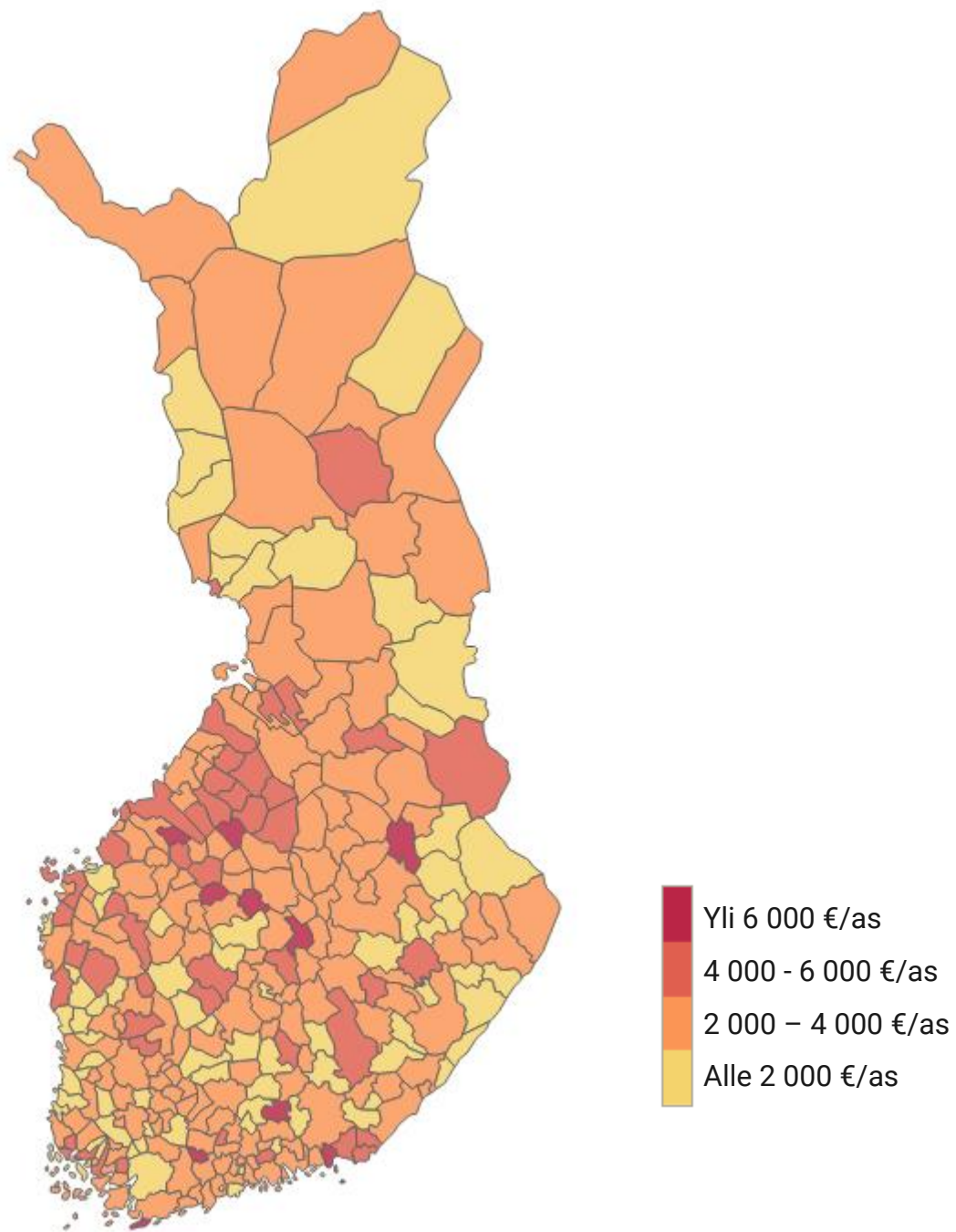

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntien lainakanta, €/as vuonna 2018

Pienimmät:	€/as	Suurimmat:	€/as
Enonkoski	0	Reisjärvi	11 005
Koski Tl	0	Kökar	8 657
Kauniainen	0	Kyyjärvi	8 334
Jomala	0	Konnevesi	8 007
Hammarland	3	Hanko	7 203
Hirvensalmi	139	Kaustinen	6 748
Ylitornio	143	Rautavaara	6 732
Polvijärvi	174	Karkkila	6 730
Kuhmoinen	208	Lahti	6 646
Isokyrö	288	Kotka	6 091

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntakonsernien lainakanta, €/as vuonna 2018

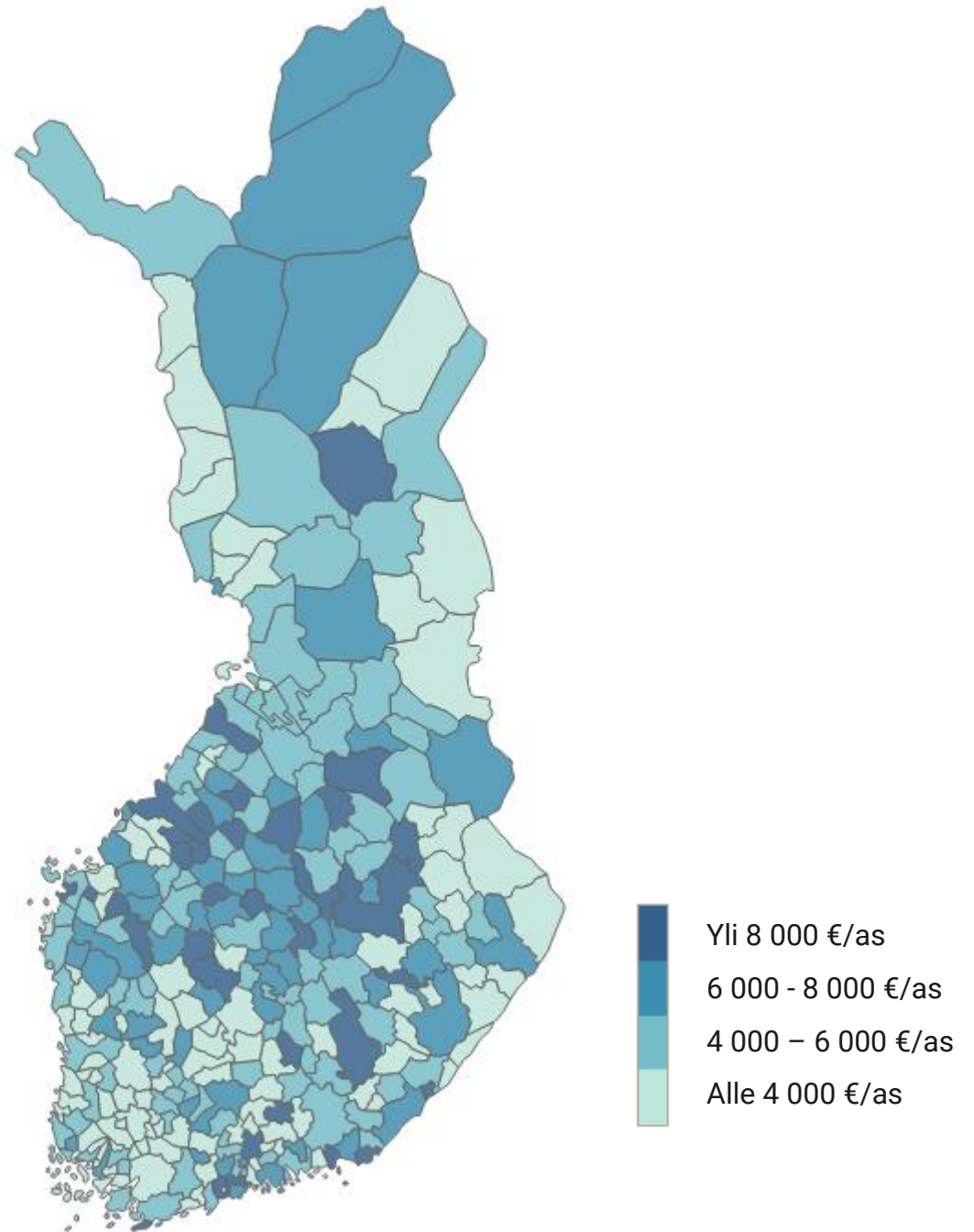
Pienimmät(*):	€/as
Jomala	308
Koski tl	617
Merikarvia	769
Enonkoski	770
Ylitornio	946
Parikkala	986
Myrskylä	1 153
Polvijärvi	1 208
Sysmä	1 318
Korsnäs	1 514

Suurimmat:	€/as
Espoo	12 349
Kyyjärvi	12 299
Halsua	12 172
Kaustinen	11 615
Reisjärvi	11 312
Kotka	10 535
Raahe	10 503
Keuruu	10 473
Kajaani	10 379
Konnevesi	10 364

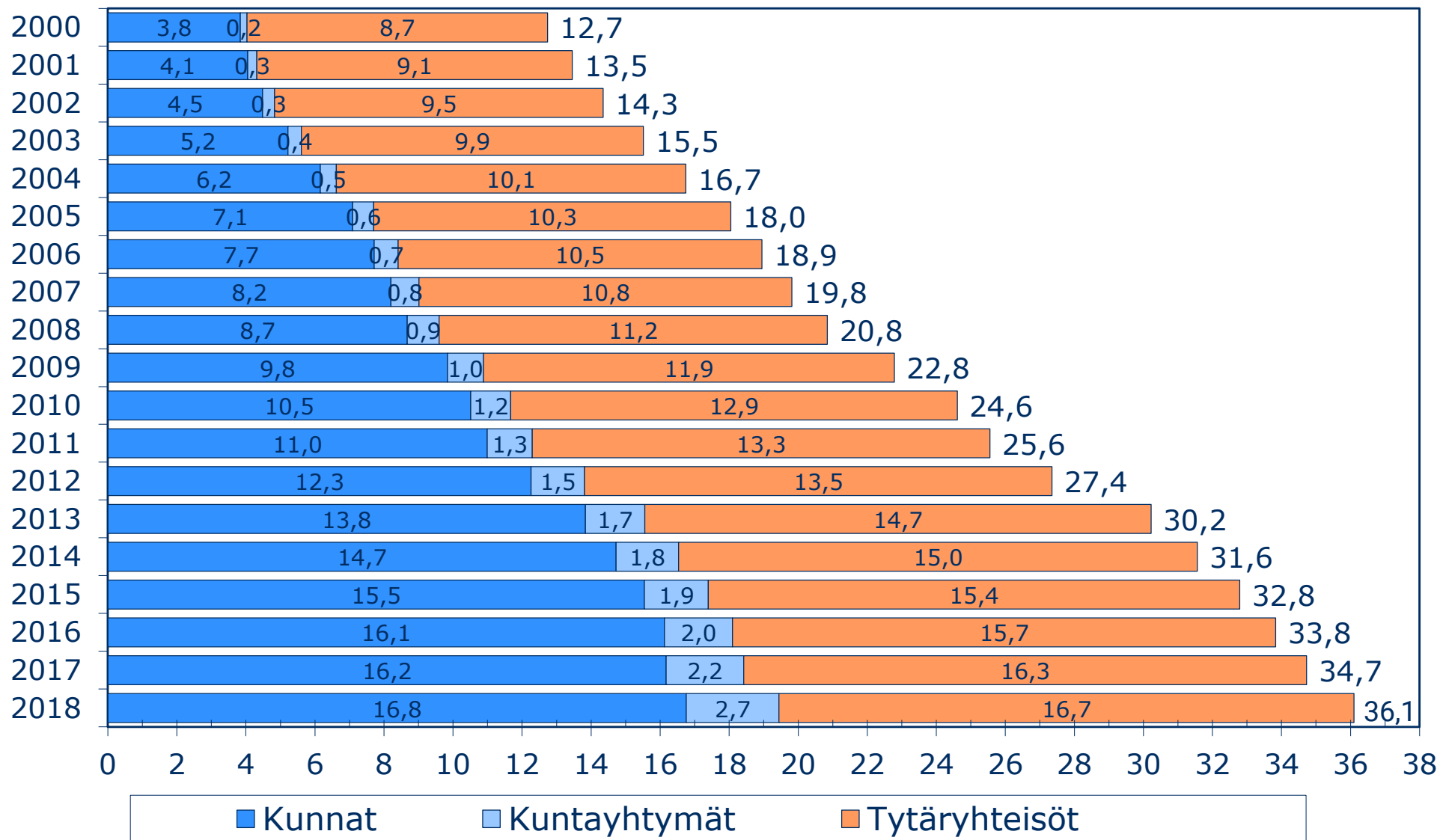
(*) Niistä kunnista jotka tekevät
konsernitaseen.

Lähde: Tilastokeskus

Päivitetty: 1.10.2019 / mm

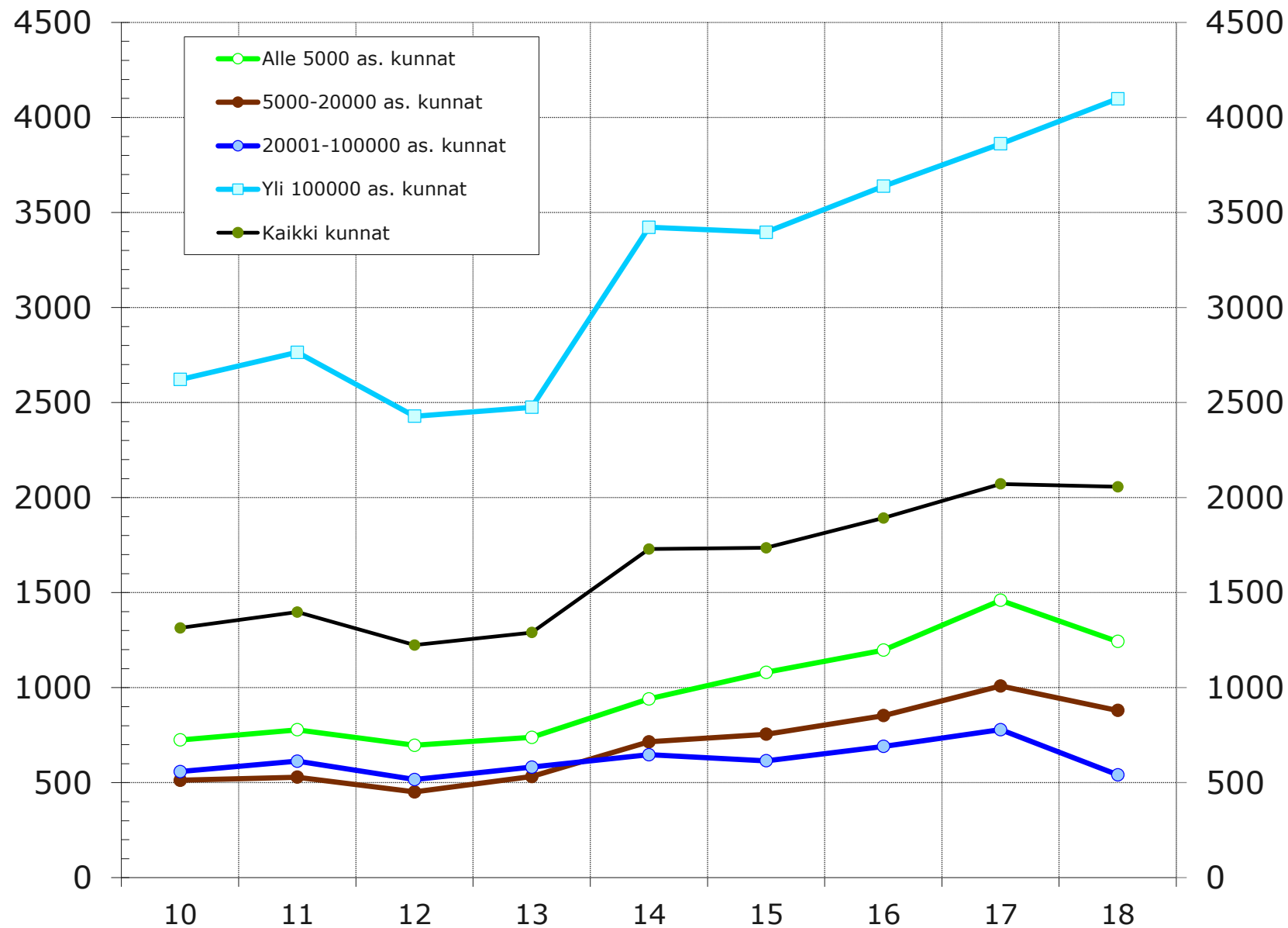
Kuntakonsernien lainakanta vuosina 2000-2018, mrd. €

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä 2000-2018, €/as. Kuntakoon mukaan

Lähde: Tilastokeskus
Päivitetty: 1.10.2019 / mm

Uudet kriisikuntakriteerit

Uusia kriteerejä sovelletaan 2022 alkaen, vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätöstiedoista.

- **Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos:** *(kyseinen kriteeri jo nykyisin voimassa)*
  - **Kuntakonsernin viimeisen tilinpäätöksen alijäämä vähintään 1000 €/as. ja edellisen tilinpäätöksen vähintään 500 €/as.**
- Konsernin alijäämäkriteeri täyttyi TP2018 tietojen mukaan seuraavilla kunnilla: Kyyjärvi, Honkajoki, Teuva ja Vehmaa*
- **tai jos kahden viimeisen tilinpäätöksen mukaan:**
  - **Kuntakonsernin vuosikate % poistoista on alle 80 % (ilman harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta) ja**
  - **Kunnan tuloveroprosentti vähintään 2 %-yksikköä korkeampi kuin koko maan painotettu keskimääräinen veroprosentti (raja-arvot vuosina 2018 ja 2019 21,84 % ja 21,88 %) ja**
  - **Kuntakonsernin yhteenlasketut lainat ja velkavastuut ylittävät koko maan keskimääräisen 50 %:lla ja**
  - **Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8**

Kuntakonsernien tulos- ja rahoituslaskelma vuosina 2017-2018, mrd. €

Eri kuntakonsernien välisiä keskinäisiä eriä ei ole eliminoitu

Tuloslaskelman erä	2017	2018	Muutos
	mrd. €	mrd. €	%
Toimintatuotot	24,65	26,00	6 %
Toimintakulut	-50,76	-53,05	4,5 %
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	0,08	0,07	
Toimintakate	-26,02	-26,98	3,7 %
Verotulot	22,46	22,34	-0,5 %
Valtionosuudet	9,71	9,63	-0,8 %
Rahoituserät, netto	-0,22	-0,23	
Vuosikate	5,93	4,75	-20 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4,16	-4,29	3 %
Satunnaiserät, netto	0,08	-0,01	
Tilikauden tulos	1,86	0,45	-76 %
Tilikauden ylijäämä	1,68	0,29	-83 %

Rahoituslaskelman erä	2017	2018	Muutos
	mrd. €	mrd. €	%
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	5,93	4,75	
Satunnaiset erät, netto	0,08	-0,01	
Tilikauden verot	-0,08	-0,08	
Tulorahoituksen korjauserät	-0,52	-0,56	
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-7,35	-8,00	8,8 %
Rahoitusosuudet investointeihin	0,22	0,17	-19 %
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1,30	1,58	22 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,41	-2,15	
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen muutokset	-0,04	0,03	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3,79	4,33	-9 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,93	-2,97	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,04	0,06	
Muut muutokset	0,29	0,54	
Rahavarojen muutos	0,73	-0,18	
Rahavarat 31.12.	7,59	7,41	-2,4 %
Lainakanta 31.12.	34,73	36,07	3,9 %